

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2022

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 3

Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe ka dikarolo TSE PEDI:

KAROLO YA A: Moqoqo (50)
 KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano (2 x 25) (50)

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A le dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.
  3. Araba dipotso TSOHLE ka puo eo o lekanyetswang ka yona.
  4. Qala KAROLO KA NNGWE leqepheng LE LETJHA.
  5. Etsa moralo wa tema e nngwe le e nngwe (ka ho etsa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tllang ho ngola ka tsona). Ha o qetile ho ngola tema ya hao, e bale hape ho e hlaola diphoso. Meralo e hlasiswe QALONG ya tema ka nngwe.
  6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo. O eletswa hore o sehe mola ho habahanya meralo yohle, mme o se sehe mola ho habahanya moqoqo kapa tema ya ho qetela e tllang ho tshwauwa.
  7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:
- KAROLO YA A: Metsotso e 100
 KAROLO YA B: Metsotso e (2 x 40) 80
8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo kaha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
  9. Sehlooho se SE KE sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswe.
  10. Ngola ka mongolo o makgethe, mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG ebe o ngola moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400 ho isa ho a 450 (dikahare feela). Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

1.1	Botlokotsebe ba bongwaneng ba ka.	[50]
1.2	Bohloko ba ho hodiswa ke motswadi a le mong.	[50]
1.3	Ebe o bona leano la mmuso la ho kwala dikereke nakong ya ho kgina ha metsamao ya batho ka lebaka la Covid-19 e le tsela e nepahetseng? Dumellana kapa o hanane le sehlooho sena.	[50]
1.4	Tse ding tsa ditsi tsa tlhokomelo ya maqheku tsa poraefete di bonahala di tshwara maqheku hantle leha ka dinako tse ding di ntse di na le bohlotsa bo itseng. Tshohla sehlooho sena o ipapisitse le tshwaro e ntle le e mpe ya maqheku.	[50]
1.5	Bomatjhonisa ba qhekanyetsa batho.	[50]
1.6	Boha ditshwantsho tse latelang. Ebang o kgetha setshwantsho, ngola moqoqo o thehilweng hodima mohopolo o qholotwang ke sona maikutlong a hao o be o iqapele sehlooho. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.	

1.6.1

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho Google]

[50]

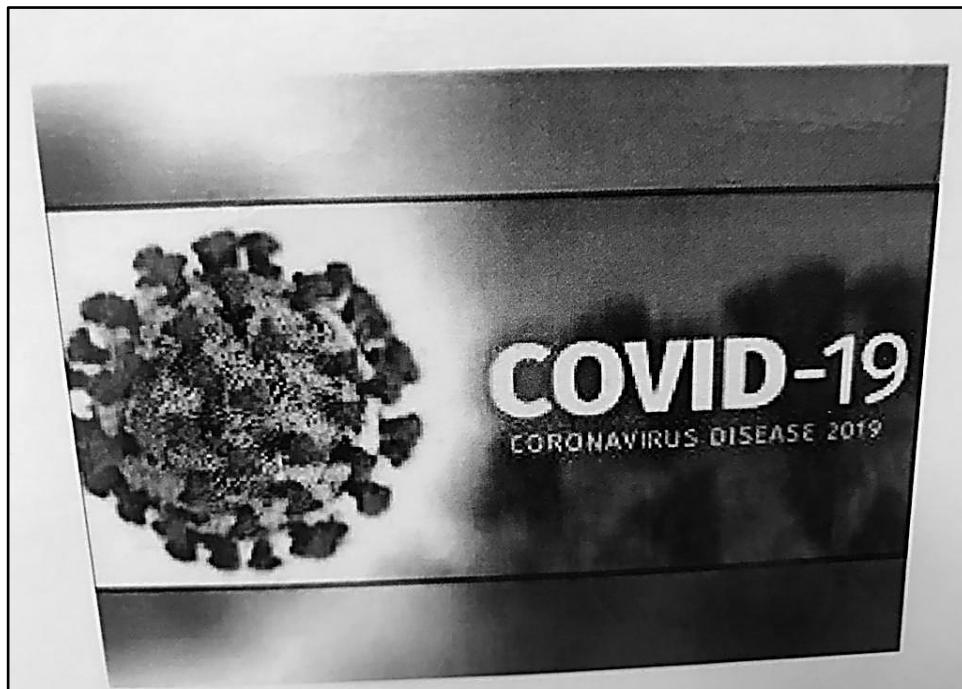
1.6.2

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho Google]

[50]

1.6.3

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho Google]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole ditema TSE PEDI tsa bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela) temeng ka nngwe. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO LA SETLWAEDI/SETSWALLE

Motswalle wa hao o ile a lahlehelwa ke motswadi mme o ile wa hloleha ho mo tshehetsa ka ho ya lepatong la motswadi wa hae. Mo ngolle lengolo o mo tshedise le ho itlhalosa hore o hlotswa ho ya ka mabaka afe.

[25]

2.2 LENGOLO LA SEMMUSO

Ngwaneno o ile a kwetelwa dilemo tse hlano tse fetileng mme ha ho tlaleho eo le e fumanang ho tswa sepoleseng ka ho nyamela ha hae. Ngola lengolo le yang ho Letona la Sepolesa o le kope tharollo le ho le hlokomedisa kamoo sena se le ammeng maikutlo kateng le le lelapa.

[25]

2.3 PUISANO

Moithutimmoho le wena o na le pelaelo ka ente ya Covid-19 ka lebaka la dipuopuo tse tletseng tsa hore ente ena e na le ditlamorao tse mpe mmeleng wa motho. Ngola puisano ya hao le yena mme o mo kgodise le ho mo bontsha bohlokwa ba hore nkongo wa hae a hlabe ente ena.

[25]

2.4 PUO

Boholo ba baithuti sekolong sa lona ha bo a atleha ditlhahlobong tsa bona tsa makgaolakgang selemong se fetileng. O kopilwe ke matitjhore ho bua le bona hore o ba kgothatse le ho ba fa morolo selemong sena se setja sa dithuto. Ngola puo eo.

[25]

2.5 ATIKELE E YANG KORANTENG

Batho ba amohelang R350 lekaleng la SASSA ba emiswa mela e melelele diposong letsatsing le dipuleng ha ba ilo e amohela. Ngola atikele e yang koranteng ya setjhaba moo o ntshang mathata a bakwang ke ho ema meleng nako e telele.

[25]

2.6 TEKOLOKAKARETSO

Mmuso o tlide ka leano la ho fepa bana ba kojwana di mahetleng dijo dikolong. Ngola tekolokakaretso ya phepo ya bana dikolong.

[25]

**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:**

50

100